

# Moviments Socials i Associacions

## Objectius del curs

Des de la perspectiva de l'animador sòcio-cultural, l'estudi del fenomen dels nous moviments socials i de l'associacionisme comporta l'anàlisi de diferents models d'intervenció en els processos de constitució d'identitats col·lectives, i també conèixer els actors que formen part dels moviments i de les associacions.

El curs té per objecte comprendre les diferents formes de l'acció comunitària en els vessants següents:

1. La conceptualització entre moviment social i vida associativa.
2. L'anàlisi dels actors, les finalitats, els continguts i les estructures que formen part d'aquest fenomen.
3. L'estudi de diferents models d'intervenció en els processos de constitució d'identitats col·lectives.
4. Conèixer els actors que formen part dels moviments i de les associacions.
5. Oferir una introducció sobre els diferents moviments socials que s'han desenvolupat en el nostre país i a l'Europa occidental durant la dècada dels anys vuitanta fins a l'actualitat, centrant-se especialment en els moviments ecologista, pacifista i feminista.
6. Oferir una conceptualització i una introducció sobre les organitzacions no lucratives (ONL) i Organitzacions No Governamentals (ONG) existents a Catalunya.

## Temari

El curs està dividit en deu temes:

**Introducció.** Presentació del curs, criteris d'avaluació i organització del treball.

**Tema 1** Condicions estructurals sobre l'origen dels nous moviments socials.

**Tema 2** Enunciats explicatius sobre l'origen dels NMS. **Estudi dels moviments socials.**

**Tema 3** Característiques dels NMS.

**Tema 4** Estudi dels actors, ideologia, finalitats i **estructura dels NMS.**

**Tema 5** Els "contra-moviments".

**Tema 6** L'associacionisme i la societat civil.

**Tema 7** - Models, funcions i participació ciutadana.

**Tema 8** - Les organitzacions no governamentals.

**Tema 9** - L'animador socio-cultural, la vida associativa i l'acció comunitària.

**Tema 10** - Els moviments socials en els països de l'Europa occidental durant la dècada dels vuitanta i noranda

## **Metodologia**

La metodologia s'estructura sobre els eixos següents:

1. Classes teòriques sobre els temes proposats.
2. Paral·lelament, s'haurà de dur a terme, **després de consultar-ho** en les tutories i amb la supervisió continuada del professor, **una investigació pràctica**, individual o en grup, sobre un moviment social o una associació.
3. Aquest treball es podrà exposar a classe de forma **individual o col·lectiva**.

## **Avaluació**

Per aprovar l'assignatura, els alumnes hauran de superar els següents exercicis:

1. Una prova escrita individual proposada per al final del quadrimestre. Les temàtiques d'aquesta prova podran ser plantejades, després de l'explicació i justificació prèvies a classe, segons els interessos teòrics o pràctics de l'alumne.
2. Lliurar el treball escrit d'investigació sobre un moviment social o una associació, que s'haurà dut a terme durant el curs. En aquest treball, individual o en grup, es valorarà

especialment la maduresa intel·lectual; la capacitat de relació i síntesi, i el sentit crític dels alumnes.

### **Bibliografia bàsica**

BENEDICTO, J.; REINARES, F. (Eds.) (1992). Las transformaciones de lo político, Madrid: Alianza.

CASADO, D. (Eds.) (1992). Organizaciones voluntarias en España, Barcelona: ed. Hacer.

DALTON, R.; KUECHLER, M. (1990). Los nuevos movimientos sociales, Valencia: ed. Alfons el Magnànim: 19-148.

OFFE, C. (1988). Partidos políticos y nuevos movimientos sociales, Madrid: Sistema.

RIECHMANN, J.; FERNANDEZ BUEY, F. (1994). Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales, Barcelona: Paidós.

### **Bibliografia complementària**

AGANZO, A. "La crisis social y los movimientos de juventud". Documentación Social, núm. 58, (1985): 29-47.

ALONSO, L.E. "Postfordismo, fragmentación social y crisis de los nuevos movimientos sociales". Sociología del trabajo, nueva época núm. 16, (1992): 119-141.

ASTELARRA, J. "Movimientos sociales y política: una relación difícil". Leviatán otoño, num. 25, (1986): 17-24.

CASTELLS, M. (1979). La cuestión urbana, Madrid: Siglo XXI.

--- (1981). Crisis urbana y cambio social, Madrid: Siglo XXI.

Centro de mujeres de Vallecas. "Centros de mujeres: una vía de trabajo feminista". El Viejo Topo, núm. 21, (1978): 19-23.

GINER, S. (1979). Sociedad masa. Barcelona: ed. Península.

GURRUCHAGA ABAD, A. "Una aproximación al estudio de los movimientos sociales en el País Vasco". A Priori, núm. 8, (1983): 45-51.

LEMKOW, L.; BUTTEL, F. (1983). Los movimientos ecologistas. Madrid: Mezquita.

LEMKOW, L. (1984). La protesta antinuclear. Madrid: Mezquita.

SAENZ LAIN, C. "Reflexiones sobre el movimiento ecologista y sus relaciones con el primer gobierno socialista". Sistema, núm. 104-105, (1991): 155-162.

SANROMA ALDEA, J. "El movimiento asociativo de los consumidores". Documentación Social. núm. 48, (1982): 177-188.

TOURAINÉ, A. (1990). Movimientos sociales de hoy. Barcelona: ed. Hacer.

### **Bibliografia NMS i associacions a Catalunya.**

BALTA, P. (1989). "L'associacionisme". A: "El moviments socials", Catalunya 77-88, Barcelona: Fundació Jaume Bofill, pp. 75-77.

FISAS, V. (1989). "El pacifisme". A: "El moviments socials", Catalunya 77-88, Barcelona: Fundació Jaume Bofill, pp. 82- 83.

GARCIA, X.; REIXAC, J.; VILANOVA, S. (1979). El combat ecologista a Catalunya, Barcelona: ed. 62.

HOYO, J. del (1989). "L'ecologisme". "El moviments socials", Catalunya 77-88, Barcelona: Fundació Jaume Bofill. pp. 80-82.

NASH, M. (1989). "El feminisme". "El moviments socials", Catalunya 77-88, Barcelona: Fundació Jaume Bofill. pp. 77-79.

### **NMS a diferents països europeus**

DALTON, R.; KUECHLER, M. (1990). Los nuevos movimientos sociales, Valencia: ed. Alfons el Magnànim.

PONT VIDAL, J. "Los movimientos sociales impulsores de la Unidad Alemana". Leviatán núm. 43/44, (1991): 29-37.

RIECHMANN J. "Die Grünen: diez años del partido Verde germano-occidental. Mientras Tanto, núm. 38. (1989): 93-126.

VON ALEMANN, U. "Partidos populares, corporativismo y movimientos sociales en la República Federal Alemana". Revista de estudios Políticos, núm. 48. (1985).